

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Semiologia gregoriańska
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Gregorian semiology
Kierunek studiów	Muzykologia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Nauki o sztuce
Język wykładowy	Język polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	ks. dr Michał Jędrzejski
---	--------------------------

Forma zajęć	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
Ćwiczenia	15	III	1

Wymagania wstępne	Znajomość notacji diastematycznej chorału gregoriańskiego
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Znajomość podstawowych zagadnień związanych z odczytywaniem i interpretacją notacji adiastratycznej. Umiejętność zastosowania nabytej wiedzy w śpiewie solowym i zespołowym. Uznanie znaczenia tradycji muzycznej i refleksji muzykologicznej dla kształtowania się kultury.
--

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Definiuje podstawową terminologię z zakresu chorału gregoriańskiego w języku polskim. Opisuje różne aspekty kultury muzycznej ze szczególnym uwzględnieniem monodii liturgicznej i zna sposoby jej kultywowania i propagowania. Rozróżnia i charakteryzuje podstawowe metody analizy i interpretacji utworów gregoriańskich z szkoły semiologicznej E. Cardine'a. Charakteryzuje style monodii liturgicznej w aspekcie historycznym i praktycznym. Zna główne typy notacji chorału gregoriańskiego i rodzaje neum.	K_W05
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Rozpoznaje wytwory średniowiecznej kultury muzycznej w zakresie specjalności gregoriańskiej oraz przeprowadza ich ocenę w celu określenia ich znaczeń i miejsca w procesie historyczno-kulturowym. Czyta i interpretuje muzyczny tekst adiastratyczny i diastematyczny. Efektywnie organizuje własną pracę, samodzielnie zdobywa wiedzę muzyczną i muzykologiczną z zakresu teorii i praktyki monodii liturgicznej. Dokonuje oceny zjawisk z zakresu praktyki wykonawczej monodii liturgicznej. Posiada podstawową wiedzę z zakresu standardów edycyjnych publikacji z zakresu monodii liturgicznej.	K_U06

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Dzieje kształtowania się nowego kierunku badań nad muzyczną notacją bezliniową. Rytmika chorału gregoriańskiego. Główne szkoły notacji adiastratycznej. Neumy pojedyncze, podwójne i potrójne.
--

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne	Metody weryfikacji	Sposoby dokumentacji
WIEDZA			
W_01	Analiza dzieła muzycznego, Praca pod kierunkiem	Sprawdzian ustny, obserwacja	Protokół
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Ćwiczenia, praca pisemna	Kolokwium, praca domowa	Protokół, karta kolokwium, karta pracy domowej

VI. Kryteria oceny, wagi...

Warunkiem niezbędnym do uzyskania oceny pozytywnej jest frekwencja na zajęciach mieszcząca się w limitach zapisanych w Regulaminie studiów KUL, regularne przygotowywanie się do zajęć, aktywny w nich udział (w zakresie przewidzianym formą zajęć) oraz realizowanie we wskazanych terminach i zgodnie z otrzymanymi zaleceniami zadań wyznaczonych przez prowadzącego (prace cząstkowe, referaty, eseje, prezentacje, analizy, itp.). Formę końcowego kolokwium (z odniesieniem do określonych efektów uczenia się) wskazano w punkcie V niniejszej karty przedmiotu (metody weryfikacji). Ocena końcowa jest średnią ważoną oceny uzyskanej na końcowym kolokwium i wszystkich ocen cząstkowych uzyskanych przez studenta na zajęciach na przestrzeni danego semestru.

Ocena bardzo dobra	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu bardzo dobrym. Student bardzo dobrze rozróżnia i charakteryzuje podstawowe metody analizy i interpretacji utworów gregoriańskich z uwzględnieniem szkoły semiologicznej E. Cardine'a, bardzo dobrze charakteryzuje style monodii liturgicznej w aspekcie historycznym i praktycznym, bardzo dobrze definiuje podstawową terminologię z zakresu chorału gregoriańskiego w języku polskim. Student bardzo dobrze zna główne typy notacji chorału gregoriańskiego i rodzaje neum. Student bardzo dobrze czyta i interpretuje muzyczny tekst adiatematyczny i diastematyczny, bardzo dobrze rozpoznaje wytwory średniowiecznej kultury muzycznej w zakresie specjalności gregoriańskiej oraz przeprowadza ich ocenę w celu określenia ich znaczenia i miejsca w procesie historyczno-kulturowym. Student wykazuje bardzo dobrą gotowość do krytycznej oceny posiadanej wiedzy muzykologicznej i umiejętności praktycznych, a także bardzo dobrze rozumie potrzebę poszerzania swojej wiedzy i doskonalenia umiejętności. Bardzo dobrze formułuje krytyczne sądy będąc otwartym na nowe idee w świetle dostępnych danych i opinii ekspertów, w stopniu najwyższym uznaje znaczenie tradycji muzycznej i refleksji muzykologicznej dla kształtowania się kultury.
Ocena dobra	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu dobrym. Student dobrze rozróżnia i charakteryzuje podstawowe metody analizy i interpretacji utworów gregoriańskich z uwzględnieniem szkoły semiologicznej E. Cardine'a, dobrze charakteryzuje style monodii liturgicznej w aspekcie historycznym i praktycznym, dobrze definiuje podstawową terminologię z zakresu chorału gregoriańskiego w języku polskim. Student dobrze zna główne typy notacji chorału gregoriańskiego i rodzaje neum. Student dobrze czyta i interpretuje muzyczny tekst adiatematyczny i diastematyczny, dobrze rozpoznaje wytwory średniowiecznej kultury muzycznej w zakresie specjalności gregoriańskiej oraz przeprowadza ich ocenę w celu określenia ich znaczenia i miejsca w procesie historyczno-kulturowym. Student wykazuje dobrą gotowość do krytycznej oceny posiadanej wiedzy muzykologicznej i umiejętności praktycznych, a także dobrze rozumie potrzebę poszerzania swojej wiedzy i doskonalenia umiejętności. Dobrze formułuje krytyczne sądy będąc otwartym na nowe idee w świetle dostępnych danych i opinii ekspertów, w stopniu wysokim uznaje znaczenie tradycji muzycznej i refleksji muzykologicznej dla kształtowania się kultury.
Ocena dostateczna	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu dostatecznym. Student dostatecznie rozróżnia i charakteryzuje podstawowe

	<p>metody analizy i interpretacji utworów gregoriańskich z uwzględnieniem szkoły semiologicznej E. Cardine’a, dostatecznie charakteryzuje style monodii liturgicznej w aspekcie historycznym i praktycznym, dostatecznie definiuje podstawową terminologię z zakresu chorału gregoriańskiego w języku polskim. Student dostatecznie zna główne typy notacji chorału gregoriańskiego i rodzaje neum. Student dostatecznie czyta i interpretuje muzyczny tekst adiastrmatyczny i diastematyczny, dostatecznie rozpoznaje wytwory średniowiecznej kultury muzycznej w zakresie specjalności gregoriańskiej oraz przeprowadza ich ocenę w celu określenia ich znaczenia i miejsca w procesie historyczno-kulturowym. Student wykazuje dostateczną gotowość do krytycznej oceny posiadanej wiedzy muzykologicznej i umiejętności praktycznych, a także dostatecznie rozumie potrzebę poszerzania swojej wiedzy i doskonalenia umiejętności. Dostatecznie formułuje krytyczne sądy będąc otwartym na nowe idee w świetle dostępnych danych i opinii ekspertów, w stopniu dostatecznym uznaje znaczenie tradycji muzycznej i refleksji muzykologicznej dla kształtowania się kultury.</p>
Ocena niedostateczna	<p>Niezrealizowanie założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się. Student niedostatecznie rozróżnia i charakteryzuje podstawowe metody analizy i interpretacji utworów gregoriańskich z uwzględnieniem szkoły semiologicznej E. Cardine’a, niedostatecznie charakteryzuje style monodii liturgicznej w aspekcie historycznym i praktycznym, niedostatecznie definiuje podstawową terminologię z zakresu chorału gregoriańskiego w języku polskim. Student nie zna głównych typów notacji chorału gregoriańskiego i rodzajów neum. Student niedostatecznie czyta i interpretuje muzyczny tekst adiastrmatyczny i diastematyczny, niedostatecznie rozpoznaje wytwory średniowiecznej kultury muzycznej w zakresie specjalności gregoriańskiej oraz przeprowadza ich ocenę w celu określenia ich znaczenia i miejsca w procesie historyczno-kulturowym. Student wykazuje niedostateczną gotowość do krytycznej oceny posiadanej wiedzy muzykologicznej i umiejętności praktycznych, a także niedostatecznie rozumie potrzebę poszerzania swojej wiedzy i doskonalenia umiejętności. Niedostatecznie formułuje krytyczne sądy będąc otwartym na nowe idee w świetle dostępnych danych i opinii ekspertów, w stopniu niedostatecznym uznaje znaczenie tradycji muzycznej i refleksji muzykologicznej dla kształtowania się kultury.</p>

Podczas realizacji pełnego cyklu zajęć (jeden semestr) przewidziane jest jedno kolokwium pisemne w połowie semestru, polegające na odczytaniu i zapisaniu za pomocą wybranej notacji chorałowej przykładów muzycznych. Dodatkowo przewidziane są bieżące prace domowe rozwijające umiejętność odczytywania i zapisywania notacji chorałowej. Główne kryteria mające wpływ na ocenę końcową (kryteria weryfikacji stopnia realizacji założonych efektów uczenia się): znajomość podstawowych metody analizy i interpretacji utworów gregoriańskich z uwzględnieniem szkoły semiologicznej E. Cardine’a, znajomość stylów monodii liturgicznej w aspekcie historycznym i praktycznym, znajomość podstawowej terminologii z zakresu chorału gregoriańskiego w języku polskim, znajomość głównych typów notacji chorału gregoriańskiego i rodzajów neum, umiejętność czytania i interpretowania muzycznego tekstu adiastrmatycznego i diastematycznego, umiejętność rozpoznawania wytworów średniowiecznej kultury muzycznej w zakresie specjalności gregoriańskiej oraz przeprowadzania ich oceny w celu określenia ich znaczenia i miejsca w procesie historyczno-kulturowym, gotowość do krytycznej oceny posiadanej wiedzy muzykologicznej i umiejętności praktycznych, rozumienie potrzeby poszerzania swojej wiedzy i doskonalenia umiejętności w zakresie semiologii gregoriańskiej, formułowanie krytycznych sądów będąc otwartym na nowe idee w świetle dostępnych danych i opinii ekspertów, uznawanie znaczenia tradycji muzycznej i refleksji muzykologicznej dla kształtowania się kultury.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	15
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

W ramach pracy indywidualnej student opanowuje materiał przedstawiony podczas zajęć oraz wykonuje zleczone prace domowe w celu opanowania umiejętności odczytywania i interpretowania muzycznego tekstu adiastrmatycznego i diastematycznego.

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
E. Cardine, <i>Semiologia gregoriańska</i> , Kraków 2008. I. Siekierka, <i>Wprowadzenie do chorału gregoriańskiego</i> , Lublin 2011. <i>Liber Usualis</i> , Paris 1956. <i>Graduale Romanum</i> , Solesmes 1974. <i>Graduale Triplex</i> , Solesmes 1998. <i>Antiphonale Monasticum</i> , Solesmes 2005. <i>Graduale Simplex</i> , Watykan 2007. <i>Graduale Novum</i> , T. I, Regensburg, Watykan 2011. <i>Graduale Novum</i> , T. II, Regensburg, Watykan 2018.
Literatura uzupełniająca
T. Gérold, <i>La Musique au Moyen Age</i> , Paris 1932. L. Agustoni, <i>Gregorianischer Choral</i> , Freiburg, 1963. E. Cardine, <i>Les Torculus du Mont-Renaud</i> , <i>Études grégoriennes</i> , 24 (1992), s. 135-180. I. Siekierka, <i>Notacja sangalleńska i metzeńska jako źródło interpretacji chorału gregoriańskiego</i> , Opole 2005. E. Cardine, <i>Semiologia gregoriańska</i> , Kraków 2008. N. Albarosa, <i>Rozwój interpretacji semiologicznej chorału gregoriańskiego</i> , „ <i>Studia Gregoriańskie</i> ” 1 (2008), s. 13-24. C. Atkinson, <i>The Critical Nexus: Tone-System, Mode, and Notation in Early Medieval Music</i> , Oxford 2009. J. B. Göschl, <i>Jedność w wielości: podstawy interpretacji śpiewu gregoriańskiego</i> , „ <i>Studia Gregoriańskie</i> ” 4 (2011), s. 73-99. N. Albarosa, <i>Mensualizm wobec rytmu gregoriańskiego</i> , „ <i>Studia Gregoriańskie</i> ” 4 (2011), s. 58-72. M. Białkowski, <i>Semiologia gregoriańska narzędziem rozumienia i interpretowania śpiewu gregoriańskiego. W 25. rocznicę śmierci Eugène’a Cardine’a</i> , „ <i>Muzyka sakralna w wymiarze kulturowo-edukacyjnym. Inspiracje i wyzwania</i> ”, red. Jacek Bramorski, Gdańsk 2013, s. 35-48. E. Cardine, <i>Granice semiologii w śpiewie gregoriańskim</i> , „ <i>Studia Gregoriańskie</i> ” 6 (2013), s. 9-23. F. K. Prassl, <i>Rękopisy z Sankt Gallen jako wyraz tradycji wykonawczej</i> , „ <i>Studia Gregoriańskie</i> ” 6 (2013), s. 71-107. H. Rumphorst, <i>Relacja pomiędzy notacjami sanktgalleńską i metzeńską</i> , „ <i>Studia Gregoriańskie</i> ” 6 (2013), s. 25-69. M. Białkowski, <i>Autentyczność utworów gregoriańskich</i> , „ <i>Studia Gregoriańskie</i> ” 8 (2015), s. 63-97. R. Adamko (i in.), <i>Das Missale notatum Rkp. zv. 387</i> , „ <i>Muzikološki zbornik</i> ”, 2020, Vol.56 (1), Ljubljana 2020. P. Kasprzyk, <i>Graduał Priusquam te formarem z Graduału Jana Olbrachta w świetle authenticum fontium gregorianorum</i> , „ <i>Pro musica sacra: czasopismo Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie poświęcone muzyce kościelnej</i> ”, 2020, Vol.18, Kraków 2020. M. Białkowski, <i>Rękopisy liturgiczno-muzyczne a traktaty muzyczne w rozumieniu i wykonywaniu śpiewu gregoriańskiego</i> , <i>Creare et cantare</i> , Poznań 2020, s. 55-65. I. Siekierka, <i>Wprowadzenie do chorału gregoriańskiego</i> , Lublin 2011. J. Bramorski, M. Karwaszewska (red.), <i>Śpiew gregoriański – wczoraj i dziś</i> , Gdańsk: Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, 2020. S. Ferfogli, <i>Ad fontes tynecenses: Sakramentarz Tyniecki - perspektywa liturgiczno-muzyczna: materiały pokonferencyjne</i> , Kraków-Tyniec 2020.